

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik 's pontosan közöltetik.

Az előfizetéssel elkésteknek a 'Jelenkor és Társalkodó' 2dik félelvi folyamából még teljes számú példányokkal szolgálhat a szerkesztőség.

LEGFOALAT: Magyarország és Erd. (kinevezés; magyar tud. társaság; nemzeti színház; iparegyesület; nyilvános hála; az eskü korunkban; budapesti napló; napi események; irodalmi ujdonságok; magyar játékszini krónika; pozsonyi ujdonságok; magyar gazdasági egyesületi próbaszámítás; Komárommegye: pótlékutatisások; megyei levelezések; Mosonmegye: utasítási pótlékjavaslatok; Somogy-megye országgyűlési pótlékutatisások; Marmarosmegye: vitázat a k. k. előadások fölött; a' miskolci kár; Viszának hazánkba külföldön; felhívás a' Budapest közti vízveszély ellen mentesítő intézet a'kítására; igazítás; 's a t.)

Szerbia (a' ezár kívánsága.)
Spanyolország (Seoane és Zurbano katonái elpártoltak; Madrid meghódolt; Naryaez fővezér; Lopez minister.)
Oroszország (a' livlandi parasztrand sorsa enyhítettik.)
Törökország (a' birodalom éjszakai határának bizonytalansága; tunisi kérdés.)
Külföldi elegyhir.
Értesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. 's apost. kir. Felsege a' chasmai káptalanánál éneklő kanonokságra Maurovich János örkanonokot, ennek helyére pedig Laurenchich Péter tanító kanonokot előléptetni, tanító kanonokká pedig Chichko György zágrábi tiszteletbeli kanonokot és Bennák Alajos alesperest és ivonecz plébanust legk. kinevezni méltóztatott.

Magyar tudós társaság. Fekete János, a' legközelebb Bécsben megjelent, Gyorsszámító' szerzője, e' munkájából ötven példányt ajánlott fel a' magyar tudós társaság pénzalapja nevelésére. Árultatik az 30 pgő kron Eggenberger J. és fia m. acad. könyvárusoknál. Pesten, aug. 2kán 1843.

D. Schedel Fer. titoknok.

Iparegyesület. Legközelebbi jelentésében veszprémmegyei porcellán-gyárosnak Fellmayer Antal mondatik; ez leírasi hiba. A' herendi gyárnak ugyanis tulajdonosa Fischer Móricz ur; Fellmayer ur pedig szegedi kartongyáros; bronz emlékpénze mind kettőnek megküldetett illető hatóságához. Jelenleg hatázi edény-gyárnok D. André György urnak szinte bronz emlékpénze indítatik el nemes Hunyadmegyéhez Erdélybe. E' szerint a' tavalyi kiállítás díjakból még csak azok maradtak kiadandók, melyeket a' közbejött 's még eddig el sem háriható akadályok megküldeni nem engedének. Illyenek a' kassai szegényház posztógyárának és szinte kassai óras Lerner János urnak bronz, továbbá kokovai üveggyárnok Pichler Antal urnak ezüst és a' szlabócsi papírgyárnak bronz emlékpénzeik; — mely két utóbbi iránt nemes Gömörmegyéhez egy korábbi jelentés szerint intézett megkereső levelet is kényszerültem az egyesület körén kívüli véletlen akadályok miatt az expeditióból visszavonni. Az érintett akadályok azonban már soká nem tarthatják, minélelőbb reméllem megnyugtathatni az illetőket. Jövőre pedig olly intézkedések szándékolatnak az igazgató választmány részéről, mik a' méltó megtisztelést illy későre elhaladni nem engedendik. Pesten aug. 1jén 1843. **Csanády** jegyző.

(Nyilvános hála). T. Mayerfy Ferencz tbiró ezer pgő ftot érő két pesti házelket ajándékozott a' pesti szegény gyermekórháznak, mi ezennel hálasán nyilvánítottatik. Pest, aug. 2kán 1843. Máhr Antal, vál. elnök. Nádosy István, pénztárnok. —

Az eskü korunkban.

„Azon hatalmas akadályok közé, melyek a' népnevelési szent feladatnak leginkább állanak utjában, 's melyekről mult évi Jelenkor 58d. számában is röviden értekeztem, méltán számítható: az eskünek napjainkban csekély 's talán mondhatnám semmi tekintete. Millyszent, melly dicső volt hajdan az eskü tekintete, bizonyítja a' görög 's római nemzet története: Marcus Attilius Regulus később volt a' legirtóztatóbb vakságnak 's testcsontításnak ösfejét alávetni, mintsem az ellenségnek letett esküjét megszegni. Lucretia Tarquinius által házassági eskü erőszakos megtörése után, é-

letének legviribb tavaszán önkézevel vete magának véget. De fájdalom napjainkban ez már egészen megváltozott! Korunkban az eskü a' milly könnyelműen vitétik véghez, ép olly könnyelműen szegetik is meg. Pedig ettől függ a' társas élet 's álladalmunk nyuga'ma 's boldogsága. Tekintve az eskü szent czélját 's következményeit, csak a' legsürgetőbb 's legfontosabb esetekben, midőn minden egyéb mód az igazság kitudására mitsem használ, az eskühöz kellene nyulni. Annak válasos szentsége megkivánja, hogy mindig illedelmes helyen 's buzgó intés 's oktatás után ha könnyelműen letéttetik vagy megszegetik annak rettentő következményeiről tekintélyes világi vagy egyházi tisztviselő előtt történjék meg. Jellem nélküliek 's czégeres bünösök soha eskületevésre ne bocsáttassanak. De nálunk 's korunkban a' fentebb említett óvasok ritkán vétetnek tekintetbe. Milly mélyen lealacsonyítatik az eskü fontossága, midőn falusi jegyzők, kik fiókegyházainkban többnyire szabók, csizmadiaák, asztalosok 's más efféle mesteremberek, önféjükől kigondolt esküforma szerint a' legrezegebb 's legelajlasultabb embereket is eskü alá venni merészelnék? Vagy nem rettentően lealacsonyító é, midőn néha egykét forintért, vagy egy véka buzáért, melly malomban elvész, egész házi családok, öregek, asszonyok, lányok eskületevésre falubirájánál kényszerítetnek? Nem minden erkölcsi érzetet elfojtó é, midőn nem tanúk, hanem magok a' tolvajok esküvel erősíteni nem gátolatnak, hogy az elveszett vagyon nem álta'ok lopatott el, midőn más részről a' megkárosultak viszont esküsznek: hogy általok lopatott el az elveszett jószág. Kath. egyház lelkeszei öszintén vallják (opinio districtus Nagy-Katensis, super quaestione: quae sint causae et remedia invalescentium vitiorum apud plebem?) hogy nálok a' földmives osztály fölötté káromkodó 's hamis esküvő. — Illy öszinte vallomásra más válasuaknak is elég okaik vannak. Nem csoda tehát, ha korunkban 10 — 12 éves fiúk 's lányok ujaikat emelve már esküsznek mindennapi szokások! Nem csoda, ha az eskünek minden tekintete napról napra mindinkább enyészik. Midőn két év előtt egy tölem nem igen távol helységben egy ottani adózó ünnepélyesen esküdni akart: hogy egy kila buza, melly elveszett, általa nem lopatott el, később kiszűlvén, hogy csakugyan ő volt a' tolvaj 's lelkipásztora által megdorgáltatván, felelt: ugyan hogy ne lehetne uram egy kila buzáért esküdni? steteruntque comae et vox faucibus haesit. — Innen ered az: hogy napjainkban mint minden egyéb, ugy a' házassági eskük is nincsenek olly tiszteletben, millyenben ezelőtt valának, öszintén mondvá: ez korunknak legnagyobb 's legérezhetőbb árnyékoldala. — 'S így bátran elmondhatni: aetas parentum pejor avis tulit nos nequiores. — És mégis ezen legszentebb házassági eskük, mellyektől ezer meg ezer család holtig tartó nyugalma 's boldogsága függ, milly élettelen 's lealacsonyító módon ép azok által vitetnek véghez, kik az emberiség erkölcsi mivelődésének 's boldogságának előmozdítóji, örei 's legbuzgóbb pártfogóji szent hivataluknál fogva tartoznak lenni, nem szükségé bebizonyitanom. Érttem a' vegyes házassági eskünek némelly keresztyén lelkipásztor által napjainkban lealázó módon történni szokott véghezvitelét. Pedig a' lelkiatyák számolni fognak azonsok ezer hveink ártatlan lelkekért Isten számlaya előtt, mellyek lelki gondviselésükre itt e' földön bizva valának. Ezerszer boldog az, ki majd bátran elmondhatja: atyám im gyermekeim! mellyeket adtál nekem, én egyet sem vesztek el közülök.“ —

Petényi Józ. Lajos.

Budapesti napló. A' Kisfaludy-társaság, mult keddi ülésében Tóth Lőrincz Útkonoki hivataláról lemondván, a' gyűlés hat évi buzgó fáradozásáért szives köszönetet szavazott neki, 's helyére közakarattal Erdélyi Jánost választá meg. — Jul. 30ikán nagy társaság utazott Budapestről Vácra, a' siketné-

mák próbatételére 's jövet menet vig dalok 's még vi-gabb poharazás közt mulatozott; a' dalok közt a' 'Szózat' és 'Fóti-dal', a' borok közt pedig a' pezsgő játszották a' főszerpet, amazok mint dalok dalai, imez pedig mint borok bora. — A' Megyery-émlékre a' Honderü szerkesztősége már 55 fr. 20 krt. gyűjte pengőben; a' p. hirlapi fővárosi ujdonságok írója szinte szorgalmasan gyűjt 's nálunk is mintegy 50 pgő forint iratott már alá. Minden félreértés kikerüléseül jelentjük, hogy midőn ez ügyet e' helyen megpendítettük, egyenesen aláírásgyűjtésre szólítottuk föl a' t. magyar szerkesztőségeket, de aláírási íveket egyiknek sem adtunk, azt remélvén, hogy mindegyik a' nélkül is szivesen járuland ez ügghöz, mit eddig, tudunkra, csak főnemlített két érdemes pályatársunk teljesített. Szives tisztelettel ismételjük tehát korábbi kérelmünket, annyival is inkább, mivel csak szerény emlékről van itt szó, mellynek föllállítását még ez évben is munkába lehetne vetetni, ha az erre szükséges néhány száz frnt hovahamarább összegyűlhetne. — A' budai hídfő közelében kínai cosmorama van föllállítva, mellynek érdekes tárgyai valóban megérdemlik a' megtekintést. — Pesten pedig 9 lábnyi magas giraffe látható, 2 fiatal strucz és egy ichneumon társaságában. Tudunkra az első giraffe, melly hazánkban eddig közszemlére ki volt állítva. — A' nemzeti színház kerítésén szorgalmasan dolgoznak, kivánjuk, hogy általa minden ros és kártékony befolyás ellen hatályosan biztosítottassék. — Nifont-de-Rarke is megérkezett, már rég várt képcsarnokával, 's a' váczuotzai Jüttner-ház első emeletében fogja nagyérdékű gyűjteményét közszemlére kiállítani. Jul. 29. a' bécsi sorshuzásban a' 2. sorozatbeli 38,389 sz. jegy ezer sorsot, vagy is 10 ezer forintot nyert váltóban. — A' budapesti orvosok egyesülete olly intézetet készül létesíteni, mellyben gyors segélyt nyerendek azok, kiket a' Duna hullámai elnyelnek, 's kik még idejében kihuzatnak. — Dunánk folyást szokatlanul áradt 's alsóbb vidékeken már is nagy károkat okozott a' vizáradás — A' pesti gymnasiumban julius 27ikén tarták nyilvános próbatéteket a' költészet tanulójai. Szavaltak az alkalammal: Vulgan István, Schütz György, Stoffer János, Holló József, Gyurkovics Ferdinand, Löwinger Sándor, Horthy István, Drescher István, Grónay Károly, Müller Emil, Piets Gyula, Szathmáry Pál. Ugyanezen ifjaktól 'Zsenge mutatványok' jelentek meg nyomtatásban, melly költészeti dolgozatok dicséretes buzgalmat tanusítanak. — Megjelent 's minden könyvárusnál 4 pgő forinton kapható: 'Zrinyi a' költő' történeti regény 4 kötetben Jósika Miklóstól. A' közönség rég vártamár e' regényt, 's mint halljuk olly élénkül veszi, hogy rövid idő mulva 2ik kiadás leend szükségesse. — Következő irodalmi ujdonságokra is figyelmeztetjük még a' tisztelt közönséget, mellyek Emich Gusztáv könyvárus költségin jelentek meg: 1) 'Mezőgazdaság népszerű kézikönyve', Schlipf pályadíjt nyert munkája után szabadon fordította Mannó Alajos 80 fametszéssel, n8r. 382 l., ára 2 fr. 30 kr. pgő. Gazdáink valódi bányára találandnak e' kézikönyvben. 2) 'Magyar nyelvtan', írta Stancsics Mihály; 2dik bővített 's javított kiadás. Ára 12 kr. Használhatóságát eléggé tanusítja az első kiadás gyors elkelése. 3) 'Kalászat a' legjelesb német kath. hitszónokok egyházi beszédeiből' írta Sujánszky Antal. Első kötet, n8r. 226 l., ára 1 fr. 20 kr., előfizetési ár 4 kötetre 4 forint. Lelkésink buzgó figyelmébe ajánljuk e' becses gyűjteményt, mellynek megszerzése által a' drága kulfők mogvételét fíjvást mellőzhetni el. 4) 'Általános világtörténet az ifjuság számára' írta Stancsics Mihály, 2ik javított kiadás. Ára 20 kr. A' munka rövid ugyan, de épen ez teszi ajánlatossá a' tanuló ifjuság számára. 5) 'Cosmorama.' írta A. N. Z. Ára 1 fr. 6) 'A' franczia, magyarok és németek számára', ára 40 kr. E' munkácskát igen ajánlhatjuk azoknak, kik a' franczanyelvet tanulják, mert egészen új és sajtászerű beszélgetéseket és kifejezést

módokat foglal magokban, mint miket az eddigi francia nyelvtanokban találhatni. 7) 'A' magyar váltójog', írta Császár Ferencz, 2dik kiadás. Ára 2 forint 30 kr. A' szerző neve minden további ajánlást fölöslegit. 8) 'Hidog vizgyógytan', Priesnitz elvei szerint közli Virágh József. Ára 48 kr. A' vizgyógyászat olyan nagy szerepet játszik jelenleg már hazánkban is, hogy ezen alapos munka bizonyosan tetemes házagot pótland irodalmunkban. 9) 'Angol regénytárca' 5 füzet, tartalma 'Twist Olivér' regény, Boz (Dickens) után angolból ford. Gálszécsy Ödön. Egy egy füzet ára 20 kr. Minden füzet könyomattal van díszesítve. E' sorozat közlése után, kötelességünknek tartjuk egyszersmind Emich ur buzgalmát dicséretesen említeni, mellyel fogvást rövid idő alatt is ennyire törekvők nemzeti irodalmunkat gazdagítani. — Szinte nem rég jelent meg 'Köcsmei sárkány' bohózat 3 felvonásban, írta Döme, ára 24 kr.; 'Kunoss versei', 2dik kiadás, n. r. 275 l., ára 1 for., és 'Álmok' dráma 5 felvon., írta Petrichevich Horváth Lázár, ára 1 forint. A' közelgő pesti vásár alkalmával elég szellemi élvezetet vihetnek tehát magokkal vidéki honfitársink. — Játékszíni krónika: nemzeti színpadunkon július 26kán adaték 'Tudtán kívül kém' vigjáték 2 felvon., és Piatti működése gondokán; királynéknak ő fels. névnapja ünnepélyesítésére a' színház pompásan ki volt világítva; 27én 'Gyáronok' drama 3 felvon.; 28kán 'Genfi árva' drama 3 f. Egressy G. mint vendég működött. Piatti utóljára halatá magát 's a' színház mind e' mellett üres volt; valóban nem tudjuk, mikor fog azon boldog ember megszületni, ki közönségünk ízését etalálja; 29dikén Éder Luiza javára bérszünettel 'Zsidóhölgy' dalját. 5 felvon., Paksyné, szül. Mochonaky Amália, a' czímszerepben szivességéből lépett föl; 30dikán 'Tabarin' vaudeville 3 felvon.; 31kén 'Ördög naplója' vigját. 3 felvon., Egressy Gábor Robin szerepében mint vendég lépett föl; aug. 1sején bérszünettel először 'Lovag-szó' vigjáték 4 felvon., Raupach után fordította Szigligeti, Löve ur, bécsi udv. színész, nemzeti színházunk iránti szeretetét tanusítandó, don Filiberto szerepében szivességéből lépett föl, melly szép figyelemért valóban köszönetet érdemel. Közönség nagy számmal gyűlt össze 's tetszés jeleivel halmozá a' derék művészt, ki a' néma szerepet olyan remekül játszá; 2kán 'Lyányörzö' 3 felv., Kisfaludy Károlytól; 3kán 'Kean' vigj. 5 felv. —

Nemzeti színház. Szombaton, aug. 12dikén Szerdahelyi József jutalomjátékául először adaték: 'Köcsmei sárkány' eredeti bohózat 3 felv. Írta Döme, muzsikáját kedvelt népdalokból szerkeszté Sz. Egészen új diszítvényeit festő Engert, nemzeti színházi diszítő. Az új öltözeteket készítette Podhráczky Ferencz fő ruhátárnok. —

Pozsony jul. 28kán. Míg a' nemzet vénei és ifjai közül sokan országgyűlési hivatásuk helyéről szerte-rándulva különböző szin alatt élvezik az élet örömeit, addig a' Pozsonyban maradtak komolyan andalgó társalgás közben egyfontolgtatják az ország dolgait. Ily fontolgtatás tárgya a' többek között a' nagyából hírlapok, részletesebben pedig magán levelezés útján tudomásu horvát országai heveskedés és a' pozsonyi szállásbér-fizetés. Mi az elsőt illeti, az iránt szerte ágaznak a' teendőkről szóló vélemények, az utóbbira nézve pedig még a' legbővebb marku fiatalok is a' gyakorlati élet oldalára állnak, igazságszolgáltató lelkesülések abban állapodik meg, hogy Pozsonyban az országgyűlési szállásbért — épen úgy, mikép az minapában a' m. főRdknél elég magyarán kimondatott, igazság szerint csakugyan annak kellene fizetnie, kinek kedveért és kényelmeért az országgyűlés Pozsonyban tartatik. E' tárgy vitatása közben igen érdekes hallani annak mindennapi tapasztalásra hivatkozó fejtegetését, mennyire kéri Pozsonyból az országgyűlés; 's milly végtelen a' bajok's költségek ama sora, mellyet az ország egyik szélétől a' másikig kíséretestülégyűlt nemzeti képviselők kiállanak. Arra, hogy Pozsonyban igen szép tökéletességre vitetett már a' hazavona, ezer meg ezer példát tudnak elszámolni azok, kiket hivatásuk országgyűlés megnyitásától kezdve ide bilincsel. Hogy a' pozsonyiak országgyűlés alkalmával minden nagyítás nélkül szólva is, igen élelmesek — mondhatnám kapzsik — annak legközelebb önmagam is szemtanuja valék. Láttam ugyanis midőn a' Honderü lovagias arslán szerkesztője Pozsonyon keresztül utaztában fél meszelyközönséges asztali borért 15 krt. tehát 1 itceért 1 vftot — kénytelenített fizetni: ter-

mészeten szerkesztő urról is azt hívé a' fogadós, hogy nemzeti képviselő, annál fogva napi díjából mind egy fillérig kikoppasztandó. — Egyébiránt ez most Pozsonyban boldog 's boldogtalan nadragos embernek sorsa, hogy Landtagsherr-nek elfogatik, 's az ingyen szállásolás rovására vendéglőben s kívül egyaránt megszaroltatik. — Hogy illy rendszeres zsarolók maradnak-e a' pozsonyiak akkor is, ha majdan a' szállásbér egyenesen az ország pénztárából térítetik meg; azt egyelőre a' jó isten tudja. Hogy mikor kezdhetnek meg az ülések, arról ez uttal még semmi bizonyost nem irhatok; egyébiránt annak idejében sietni fogok a' tudósítással. A' követi helyek rendezése f. h. 7 fog conferentia tartatni.

A' június 1-ső napján a' budai határban tartott próbaszántás. Minthogy a' múlt évben tartott próbaszántás olyan földön tartatott, melly az ugarlason már tul esett, 's ennél fogva a' szántás által egyik vagy másik ekénél előforduló különböző erőfogyasztást pontosan megítélni nem lehetett; ennél fogva az évben szinte agyagos ugyan, de még szántatlan ugarföldet választott a' szakosztály. Ekék közül próbaszántásra választották: 1) A' fejtérvi pusztai eke. 2) A' közönséges Zugmájer féle eke. 3) T. Benkő Dániel ur fm. hg Eszterházy lövai praefectusa által módosított Zugmájer féle eke. 4) M. gr. Andrassy György ur által beküldött Schwerzféle eke. 5) Vágó gépész által utánozott Bachféle eke. 6) Közönséges Csehruhadlo. 9) Amerikai gyeptörő. Az első eléggé ismeretes, fötulajdona az olcsóság, meglehetősen tiszta szántás, és a' béresnek annyira kellemetes könnyű kezelése, miután szántóvasának a' gerendelyhez áló aránya miatt, ha egyszer a' földbe eresztetett, egyenes téren magától a' barázdában marad, úgy hogy a' béres utána fűtyörésze 's pipázva jár, az eke szarvát pedig csak akkor fogja meg, ha fordulni kell. Ezen tulajdonainál 's egyszerű szerkezeténél fogva számos vidék ekéinél többet ér ugyan; de valamint hegyes-völgyes tájon az érintett kényelmet a' béresnek többé nem nyújtja, úgy tekintve töredékenységet száraz agyagban, nagy erőfogyasztást a' nedves földben, 's nehéz igazítását változó körülményekben, valódilig jó ekének csak ugyan nem mondhatni. Erőfogyasztása, míg 4'' széles 's 7'' mélyre szántott, 3 mázsát tett, 's a' mint 1''-kel mélyebben eresztetett, 6 mázsa 's így kétannyi erővel huzott; mi céliránytalanságát, es csak egyes helybeli haszonvethetőségét eléggé bizonyítja. — Kétségtelen elsősege van parasztekünk fölött a' Zugmayerféle vasékének, — mint a' fennírtett második számú eke be is bizonyítja, mert azon kívül, hogy az 4 1/2'' széles 's 8'' mély barázdát 4 mázsa erővel huzott, — tisztább barázdát is vetett, tökéletesen fordított, azontúl tetszés szerint lehet vele mélyen 's fenyeiden szántani, tartóssága tisztezerannyi hegyen völgyön egyiránt használható, gyökér vagy kövecs miatt es gyeppen nem török; értelmes kovács által könnyen készíthető, 's nedves vagy száraz időben csekély különbséggel egyenlő erőfogyaszt. — Mind ez állítható a' 4ik számú Schwerzféle ekéről is, ki-vált ha fatalpát vasra változtatják, mint az Ürményben czélszerű módon van eszközölve. Ezen ekének, eredeti minőségében, kitünő tulajdonsága az, hogy, mint a' mogy is tudva van, talyigája nincs, hanem vonós a' gerendely végéhez akasztatik 's hogy csak egy szarvu, mellyet a' szántó egy kezében tartva, a' másikkal ostort vagy gyeplőt tarthat, 's főleg ez az, mihez a' magyar szántó szokni nem akar, noha az Németország nagy részében általános. A' fentírtett m. gr. tehát hosszas szoktatás miatt jó munkát kockáztatni nem akarván a' Sewerzféle ekének kettős szarvát készítetett, 's ezt bölcsen cselekvé, mert a' különben jeles munkát tevő eszközt könnyebben 's hamarabb vala képes terjedtebb használatba hozni jószágain. Talyigát is lehetne ugyan hozzá alkalmazni, ha a' gerendely meghosszabbítatik; de az korántsem olyan valami, mit nélkülözni nem lehetne, 's ha az olcsóságot tekintjük, kiterjedt uradalmakban a' talyiga elmaradtával nem csekély a' költségkímélés. A' próbánál, ezen eke 4 1/2'' széles 's 9'' mély barázdá mellett közép-számban 5 mázsa erőfogyasztott. De azt is meg kell vallani, hogy ügyes hozzáértő szántó kezében az eke is könnyebben jár: 's így az erőfogyasztás itt is kevesebb leendett, ha szokott kéz vezette volna azt; 's még inkább, ha a' fatalp a' megemeltet vas talppal váltatik fel, mi, ha a' tartósság vétetik számba, árkülönbség nélkül történik. — Az 5dik számú eke mellyet Vágó, ügyes es pártfogást érdemlő gépészünk, a' nélkül, hogy Bach eredeti ekéjét látta volna, készítet, lehetetlen vala, hogy tökéletesen sikerüljön. De miután azóta vele az eredeti minta közöltetett; reményelhető, hogy azt jövő évben tökéletes szerkezetben fogja kiállítani. — Annál czélszerűbb vala az általa készített gabonaszóró, ezen szintolly

egyszerű, mint hassnos, de hazánkban még igen kevés helyütt ismert eszköz, melly szelet pótolva, bezárt pajtában is megtisztítja a' gabonát, 's olly cseplőgépeknél nélkülözhetetlen, — mellyekhez rosta ragasztva nincsen. — Ezen eszközt Vágó ur a' próbászántás után tetteges próba alá bocsátá, 's az mind egyszerű, — mind módosított 's javított szerkezetében czélszerűnek 's ajánlhatónak tartatott. A' bemutatott 6dik szám cseh ruhadlo minden egyszerűsége es olcsósága daczára egyedül keverésre ajánlható, mert sem teszós szerint széles vagy keskeny, sem tiszta barázdát vele szántani nem lehet. Meglehet, hogy belétanult ügyes kéz jobb munkát tesz vele, de tökéletesen bizonyosan nem, 's közönséges, vető, vagy ugarszántásra legfeljebb homokos földön czélszerű. 4—5'' széles 's 8'' mély barázdát 4 mázsa erővel huzott, mi aránylag csekély erőfogyasztás ugyan, de a' szántás hiányosságát tekintve nyereségnek épen nem tartható. A' 7ik sz. amerikai gyeptörő már tavali leírásából ismeretes, 's azóta számos hazánkfi kezén megfordult, különböző szerencsével. Némelyek dicsérik, mások ocsárolják, de egyiknek sincs igazsága. A' múlt évben próbára használt gyeptörő olly tökéletes gép, minőt csak amerikai találfőnyész kitalálhat. Az idei próbára alkalmazott, valamint a' többi is, mellyek közökben forognak az országban, az eredeti után készültek Bécsben, de egy kissé elhibáztatnak az által, — hogy a' gerendely ezen ujjabaknál nem megy vízirányosan a' talppal, hanem előre, vagy is tulajdonképen lefelé hajlik, miáltal a' szántóvas a' gerendelyvel némileg szöveget képezvén, 's ha az eke mozgásba jó, a' vonósok által a' gerendely, lehajlása arányában, emeltetvén, a' szántóvas is a' földből folyvást kifelé törekszik. Ez a' lényeges hibája a' kézen forgó ujj gyeptörőknek, min, ha a' gerendely emelése által segíteni nem akar va'aki, helyrehozhatja a' hibát, ha vagy az ekeszarvak nem nyomtatnak hátul, hanem inkább emeltetnek, vagy pedig a' marha hosszabbra fogatik. Mi azonban az eketést szerkezetét, erősségét, a' kormány hajlását, munkatisztaságát 's aránylag könnyűségét 's a' t. illeti, a' czélt tekintae, ennél tökéletesb eszköz (eltevén hogy az eredeti tökéletesen etaláltatik), alig képzelhető. Részint ügyetlenség az eke tartásánál, részint a' nyomás, melly ezen elhibázott ekénél a' szántóvasnak földben tartására megkívántatott, volt tehát főoka, hogy az 8'' széles 's 9'' mély barázdá mellett 6 mázsa erőfogyasztott. A' probaszántásnál alkalmazott ekék remeke volt windenesetre a' 3dik számú, elvileg Zugmájer féle eke, de a' mellyet t. Benkő ur olly elmésen es czélszerűen módosított, hogy ennek következtében az eke tulajdonképen Zugmájerféle lenni megszűnt. E' módosítás, ha tekintetbe nem vétetnék is, az eketést általános helyesb szerkezetű, a' mély vagy sekély szántásnak mind a' köldöknél, mind a' gerendely végén való eszközölhetése, a' köldököknek meneteles czélszerű hajlása 's a' t., — főleg 3 pontban áll; t. i. hogy 1) ('s ez a' lényegesb), a' kormánypléh két darabból van összeállítva, a' végre, hogy ha mély szántás miatt az eke mélyebben eresztetik a' földbe, a' kormánynak hátulsó részét emelni lehessen; mert a' pléhnek csak előrése, t. i. a' köldöktől kezdve visszafelé egyedül azon pontig hat bizonyos mélységű barázdá előállítására, hol a' kormánypléh távolsága az eketalptól a' szántandó barázdá szélességével megegyez. E' ponton túl a' kormánypléhnek a' földben semmi keresete; hanem egyedül az a' feladása, hogy a' szántóvas által felemelt 's hátra 's fölfelé toluló földet czélszerűen hajlása által tökéletesen megfordítsa. — Ha tehát azt érintett ponton túl a' kormánypléh hátulsó része a' földbe hat, azon arányban nehezítetik ok es haszon nélkül az eke menetele, a' mellyben a' barázdá mélysége növekedik, annál nagyobb levén természetesen a' surlódás is — B. ur ekéjének kormány szerkezte e' bajon tökéletesen segít, 's így nevezetes fokkal javult általa az ekének gépi minősége. A' második javítás abban áll, hogy a' kormányt szélesebbre vagy szorosbra lehet állítani, a' szerint, a' mint valaki szélesb vagy keskenyebb barázdát szándékozik előállítani; 's ez nagyon fontos, mert nemcsak hogy különböző földnemekben a' barázdák sem lehetnek egyenlők, — hanem még az időszakhoz 's a' szántás céljához képest is majd szélesb, — majd keskenyebb barázdához kell folyamodnunk. — Milly tökéletlenül érhetni ezt el akár a' talyigavezér, — akár egyéb az eketést szerkezetén kívül eső módok által, igen könnyű átlátni, miután az ekének erőtetett részutas tartása bizonyos barázdaszélesség eszközölésére nemcsak az erőfogyasztást szaporítja, hanem egyenletlensége, ügyetlen munkája 's a' vonósok bizonytalan 's váratlan mozdulataik miatt egyformán semmi esetre ki sem vihető. — Minél fogva B. ur ekéjének ebbeli jó tu-

igen kevés bezárt pajplögepeknél gasztva nin a szántás ind egyszerében célutott 6dik és olcsósága t som teszés arárdát vele tanult ügyes bizonyosan társra legfelszöles 's 8 ' aránylag cseynyosságát te 7ik sz. amotes, 's azóta übzö szerenák, de egyikasznaft gyeptai találékony t, valamint a' országban, az se elhibáztabbaknál nem , vagy is tuóvas a' gereneke mozgásba a arányában , vást kifelé törgő új gyeptóal segítni nem vagy az eke-kább emeltetik. Mi azonormány hajláégét's a't. illezköz (feltevéen alig képzelherészint a' nyotóvásnak földfőök, hogy az mázsa erőt fott ekék remeke Zugmájer félo sen és czélszben az eke tut E' módosítás, átalánosan hezántásnak mind aló eszközöhehajlása 's a' t, ez a' lényegesb), illitva, a' végre, bben eresztetik emelni lehessen; földüktől kezdve onyos mélységü eh távolsága az gével megegyez. nen semmi kerev a' szántóvas álczélszerű hajlátehát azt érintett e a' földbe hat, on nélkül az eke ysége növekedik, surlódás is — ajon tökéletesen ala az ekének géáll, hogy a' korállítani, a' szeonyebb barárdátontos, mert nemarárdák sem leidőszakhoz 's a' zélesb, — majd launk. — Millyalyigavezér, — ül eső módok állének erőtetett réség eszközlésére hanem egyenetok bizonytalan 's semmi esetre kiének ebbeli jó tu-

lajdona tehát szinte figyelmet érdemel. — A' 3dik főmódosítás végre a' talyigán történt. A' közönséges Zugmájerféle ekénél a' jobb kerék nagyobb szokott lenni a' végre; hogy a' barárdába kerülén, kerék társával a' talyiga tengelét és vánkósát vízirányos helyzetbe hozza 's így a' gerendelynek is szilárdabb 's egyforma fekvést adhasson. Hogy ez a' parasztekénél épen nincs, a' Zugmájerféléknél tökéletlenül van elérve, könnyű átlátni, minthogy a' barárdák különféle mélységre szántatnak; az egyenellen kerekük pedig csak akkor hozhatják a' talyigavánkoszt vízirányos helyzetbe, midőn épen oly mély a' barárda, — mint a' mennyit a' nagyobbik kerék átmérő többségének fele tesz. Már pedig ez számtalan változást szenved, 's 3—4 hüvelynyitől 10—12ig, sőt mélyében szánthatni, a' nélkül hogy e' miatt 's a' tengely vízirányossága végett a' jobb kerék átmérőjét megtoldani vagy csökkenteni lehetne. Azért igen helyesen alkalmazá B. ur is azon módosítást talyigáján, mellyel tavall Bach ekéjén tapasztaltunk, t. i. a' vánkos mozgékonyágát, mellyet ábarárda mélységéhez képest lehessen feljebb vagy lejjebb eresztetni, úgy hogy azeketalp és gerendely vonaliránya között, bárcsak egy hüvelyknyire vá tozzék is a' barázdámélység, a' szükséges arány fennmaradjon. E' mellett a' kerek egyforma nagyságuk maradván, a' ki- és behajtásnál egyenlőbben járnak; mi azonban földolog, a' barárda mélységét az összes ekegépezet összhangzásában eszközölhetjük. Mi az erőtillet, ezen eke 5'' széles és 11'' mély barárdát 4, 's 8'' széles és 9'' mély barárdát 5 mázsa erővel húzott; minthogy azonban ez eke az alkalommal először próbáltatott szántásra, 's így még némi apróbb igazításokra szükség mutatkozott; igen remélhetni, hogy ha azt Benkő praefectus ur saját technikai gyakorlottságához képest kiegészíti, jövő évben a' probaszántásnál oly eszköz leend előtünk, melly a' gazdák igényeit lehető legnagyobb mértékben kielégíti. Azért is a' szakosztály ezeket a' korszorúra méltónak találván, ezáltal t. Benkő urnak munkássága és sikeres fáradozása iránt legőszintébb méltánylatát kifejezni kívánta. Végre ugyan az alkalommal megpróbáltaták a' külföldről megszerzett, ugynevezett emberibb ökörjármok 's homlokigék, mellyekhez az ökör ló módjára fogatlik az ekébe. A' kísérlet azonban azt bizonyította, hogy 1) illy jármok, mellyeknél a' homlok a' huzás sulypontjával egy vonalba kell esnie, a' nagyobb magyar szarvasmarhákra nyakuk hosszúsága 's fejük magassaratása miatt nem alkalmazatosak; és hogy másodsor kisebb, rövid nyaku 's fejloggató ökrökre is illy jármok csak akkor fordíthatók, ha reá tinókoruk óta szoktattak, 's egyéb járomba még befogva nem voltak. Pesten június 10kén 1843. Török János, a' földészeti szakosztály jegyzője.

Komárommegyei közgyűlés július 3dikáról. Csak fogékony nemzet vagyunk mi, csordultig tele mindazon tehetségekkel, mikből önkénytelenül, magától is csak úgy forr fel a' közboldogság, mint kütfölből a' víz. És ha mindjárt tettelleg nem forr is fel, de legalább úgy kellene lenni; mert mindazon eszközöket, mik a' közboldogsági czélnak kivitélére szükségesek, könyv nélkül úgy tán egy nemzet sem tudja, mint épen a' magyar, csak hogy — engedelmet kérünk — nincs eléggé kiéleltett belöszön, 's nincs eléggé megérezesedett akarat, mik az áldozatok és cselekvés sorompói közé vezetnének. Azonban ez mind hagyján; 's nincs is semmi sarkaló szükségünk kutatni a' viszonyok forrongását 's irányvételét, ha már egyszer talpon áll az országgyűlés, mitől — utasítsunk bár, vagy ne utasítsunk — mindenesetre csak üdvöst van jogunk reményleni. Illyformán első alispáni elnöklet alatt a' fenirt napon tartott évnegyedes közgyűlésünkben felolvastattuk követeink jelentését, mellyben protocollaris hűséggel voltak mindazon események előadva, mik az országgyűlés alatt eddigéig megtörténtek. 'S hallottunk oly pontokat is, mikre nézve decisio, vagy épen semmi utasítás is adva nem volt, minthogy történtek oly indítványok és esetek, miket részint parlament belélet, részint vidéki ismeretlen viszonyok fejtettek fel. Am az utasítás, a' jelentés felolvasása után mégis nyomban ajkunkon mozgott már, holott a' csatolmányok halmazából tüntek volna csak fel valódi élethűséggel mindazon viszonyok, miknek tökéletes ismerete nélkül olytén rendszeres útba, milyennel az országgyűlésre közvetített hatással befolyó hatóságoknak bírniok kell, minden fogékony genialitás mellett is eljutni vajmi kemény dolog. Azonban első alispán ur tanácskozás alá ajánlván a' jelentésnek annyi szép kincsesel megrakott tartalmát, a' Karok és rendek majdnem általános megnyugvásukat jelenték már ki, midőn másod-alispánunk, valljuk meg őszintén 's igazán, bizony nem ok nélkül, a' csatolmányi iratokat is

rendre olvastatni kérte. És olvastattak is, de a' figyelmnek, az elnökségen kívül, vajmi kevés nyomát tapasztalhattuk; sőt, ki merjük mondani, hogy a' folytonosan zszibongó zaj, mi ellen, igaz, mikép tisztelt elnökünk különben is gyakran kénytelen felszólalni, egyedül az indítvány alkalmatlankodását látszék e' taticai jel által kifejezni, de nagyon hibás számításal, mert csakugyan a' felolvasott irományok lönek egy részről sarkai e' gyűlésből kibocsátott utasításunknak, mi következik. 1) Méltánnyal fogadtatván tisztelt követeinknek jelentésük, tartalma által tanusított eddigi eljárásuk is, a' mennyiben utasításukat mindig szem előtt tartva, az utasítás készültének alkalmával még ismeretlen viszonyok 's körülmények kiegyenlítésében is, annak szelleméhez alkalmazkodni buzgón igyekeztek; jelesül a' valásbeli politiai egyenlőség és viszonyosság iránt pártolólóg előadott szavazatok helybenhagyatott, és oda utasítottak, hogy mindazon újabb e' tárgyú kívánatokat is, mellyek a' már fölterjesztett törvényjavaslati pontoknak a' kor nevedő igényeihez mért szükséges következményei, pártolással továbbá is elősegüljék. A' slavoniai megyéknek azon kérelmére, miszerint a' magyar nyelvnek kebelökbeni rögtön használatát magokat kiméltetni kérik, utasításul adatott, hogy belügyeik vitelében használt eddigi gyakorlatuk megtartására ollyformán engedtessek 8 évi időhatár, hogy ez idő alatt a' m. nyelvet tökéletesen sajátukká téve, minden dolgokban egyedül csak avval élni tartozzanak. Azon országgyűlési határozat pedig, miszerint a' horvátországi követe, egyedül magyar nyelven előadásra köteleztettek, közhelyeslés mellett melegen pártoltatott. Végre a' fehérmegyei nemesek panaszára nézve akkép utasítottak követeink, hogy ezen panaszos esemény roszallását továbbá is pártolván, annak törvényes kiegyenlítését eszközölni igyekezzenek. 2) A' nm. h. tanácsból az adóhiányok mihamarábbi behajtása ismét sürgettetik, mire nézve a' szükséges lépések már meg is tetettek. 3) Hontmegye az 1827dik évben orsz. választmányilag készült bányatörvénykönyvi javaslatot, szinte e' tárgyban külön levél által föllépett Nagybánya városával együtt becikkelyeztetni kívánván, e' kívánatát országgyűlési uton pártoltatni kérte. 4) Baranyamegye a' pestfiumei vasutnak kebelében Pécsen leendő átvezetését szinte országgyűlésileg pártoltatni kéri; melly kettős szám alatti körlevelek részletes tanácskozás végett az országgy. utasít. készítő választmányhoz utasítottak. 5) A' kölcsönösen biztosító jégkármentő egyesületnek Pestmegye utján megküldött tervkönyvecskéje a' főszbiró uu. által pártfogás végett köröztetni fog. 6) Verőczemegye a' Szávát a' Drávával összekötő terv iránti válaszüvélményét küldé meg latin levél mellett, és soká tanakodtunk, felolvastassuk-e vagy sem a' törvénynyelvi illy vastag ellenkezésbe jött epistola delictit; de az már különben is felbontva mutatván elő, jegyzőkönyvi kifejezésünk szerint 'tisztelhető' ugyan felolvastuk, de egyszersmind felszólíttatni határozatott a' római tollu — 'idegen' tollu megye, hogy leveleit ezentul a' törvény értelméhez szorososan ragaszkodva egyedül magyar nyelven intézze hozzáink, (ellenkező esetben semmi clausula, 's e' szerint a' felszólítás sikerét is előre már jóformán eltalálhatjuk.) Egyébiránt a' fenebbi levél a' már nevezett választmányhoz tétetik át. 7) A' marhahús eddigi 13 król 12lőre szállítottat. 8) A' jövő évn. közgyűlés octob. 9kén leendő; az utasít. készítő választmány pedig f. hó 24kén ülend össze. 9) szám alatt extraserialiter jelenthetem, hogy a' f. hó 27én tartott kisgyűlésünkben a' h. tanácsból arról értesítettünk, mikép őcs. k. fels. Kopócsy Terézianak, kinek ügyéről már lapjaink is 6 év óta emlékeznek, a' helv. vallás követését k. megengedni méltóztatott. Szívörömmel vettük 's a' leány, valamint a' két felekezeti lelkészek is az intézményről tudósíttatni fognak.

Mosony vármegye részéről Magyar (tulajdonképen jelenleg teuto-cseh) Ovárot f. e. július 4ki közgyűlésre igen győren megjelent Rk figyelmét leginkább követeinknek honboldogításra összehívott országgyűlésről tett jelentéseik vonák magukra — a' követe eddigi eljárásával a' Rdek többsége megelégnél látszván, csak némelyek előtt tüntek fel ujságtint e' megyében történtek, 's létezők nyomán nemzeti nyelvünk állása iránt az országgyűlésen érintettek; egyébiránt a' gyűlés alispáni elnöklet alatt megnyitvatván, 's imént említett megyei főtisztviselőnk által jó tapintattal 's bölcs belátással vezéreltetvén 1) felolvastattat n. m. főispán urnak Jankovich Antal megyei (bíró urat tiszteletbeli főügyészszé kinevezését foglaló levele, ezután 2) felolvastattak az országgyűlésen eddig előfordultakat, továbbá ebben hozott végzéseket, 's határozatokat érintő köv-

jelentés az ehez zárt felírások 's üzenetekkel, ügyköz, éljenzés a' k. k. előadások is, a' határozatok tudomásul vétetvén, a' mennyiben némely eddig csak alsó táblailag tárgyalt ügyekben pótlékutatis adandó volna, eziránt ezen követileg közölt munkálatok, nem különben a' k. kir. előadások utasítás készítés végett az e' miatt kiküldött biztoságnak átadatni rendeltettek; a' k. k. előadások iránt hálás örömrünk még különösen jegyzőkönyvben is megérintetni határozatott; ez alkalommal H. L. a' büntető törvényjavaslatot azonnaltárgyalatás alá vétetni indítványozá, azonban a' többség által ez indítványa el-mellőztetett. 3) Tárgyalatás alá vétettek következő utasítási javaslatok: 1) A' katonai élelmezés tárgyában, az ez iránt kiküldött országos választmány munkálata némi közbe szöft vita után következő módosításokkal fogadtatott el, ugymint: a) a' katonai kózkázak ne az ország hanem a' kormány által állitassanak fel. b) A' failletőség a' 1791. évi felsőbb intézvény értelmében szolgáltatassék ki. c) A' deperditák megváltási 's laktanyák felállítási költségeinek megajánlása a' porták elrendezéseig halasztassék el. d) Az utvonatok 's állomási helyek körülményekhez képesti meghatározása megyéknél maradjon. 2) Némely hatóságoktól érkezett körlevelek érdemében készült bizottsági javaslat is elolvastatván, ebből következő pontokban körülirt pótlékutatis, alakult: a) Hont megyének a' mezei rendőrségi pereknek a' cancellaria általi halogatásból származó sérelme. b) Fiumének a' siciliai só behozatala 's kikötőjének nagyobbítása iránti felszólítás (a' fumei kikötőre szükséges költségeket a' só felemelt árából vélik a' megyei rendek fedezendőnek). c) Nagybánya 's a' VII. bánya városnak a' honi bányászat felvirágoztatására czélzó indítványai. d) Zemplénmegyének puszták népitése iránti körlevele. e) Kővár vidékének hongyülésre meg nem hivatását panaszló levele. f) Pécs 's Eszék városok — becikkelyzetésüket szorgalmzó körlevelek — pártoltattak, ez utóbb nevezett városnak azon hazafiatlan tette, miszerint kívánatát latin szerkezetű körlevélben közlé, jegyzőkönyvileg roszallatott; továbbá g) Zarándmegyének az erdőlyi részek vizsgálata iránti rendelő törvény nem fogantatása. h) Belső Szolnokmegye a' közterhek mindenek általi egyaránt viseltesése 's visszakapcsolatása, i) Torontálmegye. a' vasutak 's csatornák építtetését tárgyazó felszólítása, k) Pestmegyének a' gyorsirók díjazására fordítandó 30 krnyi pótlék iránti körlevelek; e' tárgyakra nézve majdmindenütt rokon szellemű utasítás adva levén, tudomásul vétettek; l) Temesmegyének az absentisták iránt kívánt rendelkezése mint tulajdon jogába vágó, — nem, a' só felemelt ára, 'sa' számadásoknak kormány általi előterjesztése iránti felszólítás pártoltatott; m) Győr-megyének egy nemzeti őrsereg alakítása érdemébeni javaslatának idejében figyelembe veendőnek határozatott. n) Liptómegeyének a' közlekedési eszközök előmozdítása iránti, o) Lőcsé városának szavazatot szorgalmazó, p) Beregmegyének Szerbia visszakapcsolatását kívánó szózata, q) Pest tanácsának szállásbért követelő felszólítása, r) Turóczmegyének az ősiség fenntartását és saját korlátozását kívánó, valamint s) Szepesnek a' XVI. szepesi város iránti körlevelek pusztán tudomásul vétettek. Végül főh. nádor őcs. kir. fensége a' büntető törvényjavaslatok saját útján közönségesítésére felírás után felszólíttatni rendeltetett 's ezzel az első napi ülés elvégeztetett. Jul. 5én a' megyének beldolgait érdeklő tárgyak vetettek fel, ezek közt a' marhahús ára az előbbi azaz 15 vkr. maradt; a' kiskügyülesi jegyzőkönyvek hitelesítettek, mellyel a' Rendek alkalmasint egész a' gyűlés végeztéig elfoglalva leendek. Továbbá H. J. lb. a' megyeileg rendelt kerületi iskolai felügyelőnk utasítást adatni kívánván, ezen indítvány tárgyalása annál fogva, mivel e' gyűlés nem jelentéses, elhalasztatott. Hecht Samu, vallása miatt kir. kiváltságos Magyar-Óvár mezőváros tanácsa által, lakóul e' helyen be nem vétetvén, a' megye rendei az 1840. évi 29. t. cz. 1 §. értelmében a' törvényszerűtlen határozat mellőztével, nevezett egyednek M. — Óvárottól letelepülést megengedte. Draskovich N. — nek 3000et meghaladó népességgel bíró Mosony mezővárosában gyógyszer-tár — felállítást tárgyazó kérelme az orvosi karral — véleményadás végett közöltetni rendeltetett. Jövő közgyűlés határnapja f. e. Mindszent hava 10őre határozatott.

Somogy jul. 16. Országgyűlési követeinktől érkezett tudósítások következtében tegnap rendkívüli közgyűlésünk volt; a' fölolvastott tudósítások közül különös figyelemre ébreszték a' RR. még a' mult országgyűlésről a' vallásdolgában fölterjesztett fölírásra legközelebb kiadott kegyelmes kir. válasz és a' magyar nyelv dolgában horvátországi követe által előidézett országgyűlési vi-

talkozás, mi az elsőt illeti: a fölolvastott k. kir. vallás által a küön vallás hon polgárok között szükségkép eszközöndő békét a megyei RR. elérhetőnek nem tartván, sőt a vegyes házasságok esetére törvényesíteni kívánt térítvényeket a vallási és lelkiismeret szabadságát biztosító törvényekkel 's ezek ellenében létező gyakorlat ohajtott megszüntetésével épen ellenkezőnek tartván a RR., követeiket oda utasították, — hogy a megyének előbbi végzése nyomán fölterjesztett fölírásit újabbán is pártolják; a magyar nyelvet illetőleg nemzeti-ségünk iránt méltó buzgalommal, követeinknek o'tárgybani kijelentését helyeselve, mivel mégis azt tapasztalták, hogy ez úgy nem olly általános lelkesedéssel, mint azt szükségesnek tartják pártoltatott, azért is követeiket ismételve oda utasították, hogy hazai nyelvünk's ezzel párosult nemzetiségünk ügyét a megyének előbbi végzése nyomán illő helyre emelni legfőbb kötelességüknek tartásák, elhatározatott még az is, hogy alkotmányos tekintetben szücs. nyilvánosság okáért a kerületi naplónak kinyomatásán csüggedhetetlenül iparkodjanak.

Má r m a r o s b ó l. Junius 19-ől Julius 2-dikaig tartott közgyűlési tanácskozásink legérdekesebb tárgyai valának a k. k. előadások, mellyek ugyan mint nemzetünk jövőndő jobblétének nélkülözhetlen feltételei, követeink által általában pártoltatni határozattak, országgyűlési utasításukon dolgozó választmányunk nagy részben elfogadott véleménye szerint, megjegyezve az 1ső pontra, hogy megyénk az országos küldöttségi munkálatok közül legelsőbb is a büntető és javító rendszert, utána a katonalelmezést 's a dunaszabályozást csak ezek után ohajtja országgyűlési tárgyalás alá vétetni. A 2dik pontra, hogy a választási visszavételek mikinti szabályozása iránti javaslatkésztésre a ker. ülésekből ohajtanak választmányt küldetni megyénk RR. A 3ik pontra is igazságosnak ismeri: hogy miután a k. városok a k. kincstártól függetlenekké tételtek, aránylagos szavazatjuk megadásák. A 4dik pontra, az utak jó karban tartása költségét nemes és nem-nemes által egyiránt kívánván megyénk anyautasítása szerint viseltetni, a vizeni közlekedésmódok iránti határozat-tételt akkorra halasztotta, midőn a dunaszabályozási országos küldöttség munkálata hozzánk leérkezendik. Az 5ik pontra megállapított, hogy ha a bírói zálogképen bárkinek kezébe jutott javak egy év elforgása alatt a végrehajtást szenvedett fél, vagy annak rokonai által ki nem váltatnak, azon év elteltől számítandó 16 éven át, törvényes tiltások, intések, mint mellyek ellen egy év alatt praescribáltott, mit sem ártván, a tulajdonos azokat kibocsátani kénytelen ne legyen, 's azokon mindennemű beruházást érvényesen tehesen. A 6ik és 7ik pontra, az itt foglaltakat némi módosítással pártoló előbbi utasításához ragaszkodik a megye. A 8ik pontra, a k. kincstártól országos célokra tett kölcsönzéseket visszatéríteni kívánja ugyan e' megye, hogy azonban az annak letisztázására szolgálható segédforrások annál világosabban kitünjenek, követeinek utasításul adá, hogy mielőtt az érintett tartozás mikinti letisztázásába bocsátkoznának, az országos pénztári számadások országgyűléseni megvizsgáztatását eszközöljék, egyszersmind pedig azon igyekezzenek: hogy az országos pénztár költségeinek fődözésére, bizonyos, a hon naponta növekedő országos kiadásainak elegendőleg megfelelő alap, — minőnek tekintik a' ső főlemelt árábólí jövedelmet is, jeleltessék ki. — A' törvényhatóságok körlevelei közül pártoltattak Hont vmegye két rendbeli levele; egyik a' főispáni esküt, másik bizonyos m. rendőrségi pernek több izben birtokon belüli felkivánatából eredett sérelmeit tárgyzó. Beregmegeyé Szerbia visszaszerzése iránt, hozzá tevén, hogy ezt csak diplomatikai egyezkedés útján ohajtsák e' megye RR-ei eszközöltetni. Biharmegyeé bizonyos hortized iránti perbeli eljárásra nézve, Tolnamegyeé gróf Bombelles Károly és b. Lederer honosításuk ügyében, az egész taksalefizetés mellett. Zarándmegyeé a' részek visszakapcsolása tárgyában. Györmegeyé a' t. hatóságok 's kormányzésekkel levelezések czimeinek rövidítése iránt, ezt azonban, csak miután iránta országos végzés keletkezett, kívánja e' megye gyakorlatba venni. Ugo-samogyeé az országgyűlési költségek felvetése tárgyában. Kővárvidéké képviselők jogának visszakapcsolatása esetére leendő pártoltatása iránt. Torontálmegyeé, mellyben Pest városnak a' magyar tengerparttali összeköttetése iránti nézetit elősorolja. Nem pártoltattak: Pestmegeye büntetőtörvényesége egybeülésének fegyveres erővel akadályoztatásából eredett sérelme. Ugyszintén az országgyűlési naplónak gyorsírók általi vitele tárgyában tett indítványa, Györmegeye egy

nemzeti őrsereg fölállítása iránt, mint a' nemesség felkelését tárgyzó országos választmányi munkálat körén kívül czélszerűen nem tárgyalható. Zemplénymegeye a' puszták benépesítése iránti indítványa 's a' porták számába vétetni sürgető. Veszprémmegeye egy conservatoriummal összekötött nemzeti színház alapítása iránt; ezen indítványt megyénk boldogabb időre kívánja halasztatni. Temesmegeye, a' mennyiben a' hivatalos vagy más méltányos ok nélkül külföldön lakó magyarok jövedelmeinek egy részét az országos pénztárba kívánja fizettetni, ellenben azon előterjesztése: hogy a' ső ára országgyűléseleg szabassék meg. pártoltatást nyert. Közép-Szolnoké az erdélyi közgyűlés által elfogadott 3 főelv pártoltatása tárgyában. Szabad kir. Pest városáé, mellyben az országos küldöttségeknek adott szállások bérét kéri. Sz. kir. Pécs városáé, a' Pest's Fiume közötti vonalnak városukon keresztülvitele tárgyában. — Ezekon kívül a' flumei kapitányságnak a' magyar kereskedés felvirágzása iránti nézetit pártolás végett közlő levelét, a' dunaszabályozás 's kereskedés előmozdítása iránti országos munkálat felvételekor kívánja e' megye tárgyalatni. Szepesmegeye a' 7 bányaváros és sz. kir. Nagy-Bánya város két rendbeli leveleit, mellyekben bányászati törvények hozatala, avagy csak az e' tárgyban dolgozott orsz. választmányi munkálat szükségesebb pontjainak minéltőbb törvényne' alakítása sürgettetik, csak annyiban nem pártolja e' megye, a' mennyiben jelenleg a' hongyulás teendői során más érdekesebb és fontosabb tárgyak állanak. Sz. kir. Pécs városnak törvénybe iktatása iránti kérését akkorra kívánják Mármaros RRei halasztani, midőn a' kir. városok ügyében ker. választmány munkálata már országosan is tárgyalatott. A' szakolczai posztókészítő czéh kéré-levele-re, követeink ő fels. abbeli megegyezésének kieszköz-lésére utasítottak: miszerint az 1734. éven eziránt kiadott felsőbb parancs értelmében, minden magyar czred számára megkivántató posztóemük egyedül csak magyarhoni gyárakból vásároltassanak; elhatározat-vén megyénk nézve is, hogy közszükségünk jövőndőben csak honi gyárakból fognak fődöztetni. A' nm. h. tanács megkéretni határozatott a' mérnöki és orvosi diplomák szerfe'rti díjoknak az ügyvédeli egyenlővé tétele kieszközlésére. Megewiltendő még, hogy a' kö-vetválasztási gyűlésünkben kért kir. biztosságért ismét folyamodtunk. A' husár szavazat utján 8 krajozár-ra esőkkentetett. —

Viszanik hazánkfa külföldön. Örömmel értesítjük a' magyar közönséget Viszanik Mihály bécsi őrintézet fő-orvosa külföldi utazásáról, hova méltányos és a' kor kívánatit figyelemmel követő, minden nemes vállalathoz bőkezűleg járulól kormányunk intéz-kedéséből 's költségén küldetett, hogy Német-, Francz-'s Angolország minden nagyobb szerű őrintézetének belszerkezetét megvizsgálván, a' birodalom fővárosá-ban valahára tervezett illy nemű czélnak megfelelő s ed-dig is kimondhatlan kárára a' birodalomnak nélkülözött vállalat létbehozására hasznossal követendő tervet ké-szítne. Erdeműs hazánkfiának e' vállalata mulhatatlan sikert vonand maga után, miről különösen azon kör-ülmény is kezeskedik, hogy mióta a' bécsi, még Jó-zsef alatt készült, jelenleg régi állapotban levő, czélsze-rűtlen, minden tekintben börtön alakú őrintézet keze-lése rá bízott, mint valóságos pszichiater tünt tő ki 's bámulatra méltó, az eddigi igazgatók alatt példátlan e-redvény koronázta fáradhatlan szorgalmát és szellemi mély belátását. Miután magyar honunkban egy országos őrintézet felállítása szükségé vált, létrehozását már több nemes megye is hön pártolá, remélhetni, hogy a' KK. és RR. hathatós hozzájárulta a' kívánt czélhoz jut-tak. Minthogy azonban közközléségen tudományos uta-zás nálunk magyaroknál ritkaság, láthatni, mi kedvező-ránk nézve főnemlített, tisztelt tudós hazánkfiának je-len utazása. Azért is bátor vagyok az illetőket felszólí-tani: kísérenk figyelemmel a' derék férfiú jelen munká-latait, 's majd ha tapasztalással terhelve megtérend, látnák jónak felszólítani véleményadásra a' Váczon fel-állítandó elmekörintézet tárgyában, annyival is inkább, mert e' férfuban az idegen nézetekkel gazdagult hosz-szas évi öntapasztalat, népünk jellemének, szokásainak, hazánk éghajlatának, fekvésének 'sat, ismeretével pá-ro-sult, mi egy nemzeti őrintézetnek alapításánál elke-rülhetlenül szükséges; mert az elmebetegség legfőbb-kint az, melly igen is változatos gyógybánást követel. Bécsben jul. 24kén. — N. —

(A' miskolczy kár). Hiteles kútfő után a' miskolczy tüzvészről megezt közölhetjük: a' tüzet a' keleszeni tótok vigyázatlansága okozá, kik a' buzakévekhez kö-teleket készítették, 's e' mellett kedvőkre dohányozgat-

tak. Leégett pedig összesen 815 lakház, 514 kamra 258 istálló, 291 szin, 67 pincze. Az összes kár 602,871 pg. forintra bősülteget. 36 háznak leveretett födele pedig 2444 pgő for. kárt okozott Biztosítva csak mintegy 40 ezer pgő forintig volt néhány épület; mik közt egy temp-lom 's a' magyar színház. A' szegények fölsegélését öz-v. Plathné kezdé meg, ki ámbár maga is tetemesül káro-sult, saját kezeivel osztogata élelmiszereket az éhező szegénység között, melly szép példa azonnal számos kö-vetőre talált —

Felhívás a' Budapest közti vízveszély ellen mentesítő intézet alakítására. Még fülünkben hang-zik a' segedelem nélkül vízbeüledők szivrepesztő Jaj-gatása; élénk még emlékezetünkben azon szomorú eset, melly folyó Juliusban közel 20 szülét, több elhagyott ár-va atyját 's anyját, tehát szintannyi családoszlopot Du-na hullámiba temete. Ha ezen eset nem képes bennün-kezt résztvevőnkökből — mi mellett évről évre annyi emberéletet a' Dunába veszni látunk — felriasztani, ak-kor bizonyára méltatlan panaszkodunk, ha tovább is raj-tunk uralkodandik azon sőtét hatalom, melly évenként eme vagy ama családokból emberéletet szakít ki magá-nak, hullámoknak adván azt áldozatul. Hogy nagy azon szám, mellyel Budapest között emberek vízbe halnak, aligha szükséges bizonyítgatni, e' óadandjuk azonban e-zen szám mennyiségét olly bizonyossággal, minőt hiányos statisztikai adatok szerint szerezni lehet. Mielőtt ezt teennők, szükségesnek látjuk érinteni, hogy azok számát, kik évfolyta alatt a' vízbehalás veszedelméből meg-mentetnek, hivatalosan nem tudjuk, valamint azokét sem, kik Budapest közt estek a' Dunába, de a' folyam által messzebbre vitetnek. Ezen két oknál fogva köny-nyen érthető, hogy Budapest közt a' Dunából kihuzott holtak száma csak közelítőleg sem teszi a' valódit; 1826 — 1841 dikig a' pesti oldalon 304 halott húzatott ki a' Dunából, a' budai oldalon pedig, hol csak 1838 — 1842 dikig birunk hivatalos adatokkal 46-an. Pesten te-hát általános 19, Budán 11 ember vesztene a' Duná-ban évenként életét. Ha az itt előadottnál Budapest közt több ember évenként a' Dunában halálát nem ta-lálná is, mi azonban főnebb az ellenkezőt legnagyobb valószínűséggel fö'tevők — mégis igen elég ok ez arra, hogy bennünket férfias cselekvésre felhíjjon. Azonban tagadni nem lehet, hogy ha a' halál ezen neme ellen e-rősen nem intézkedünk, a' vízbehalók száma az ikervá-rostovábbi kifejlődésével 's virágzásával bizonyára na-gyobbodni fog. Mert egy részről, minél terjedtebb 's gazdagabb leendő a' testvérváros, annál inkább özpon-tosuland lakosa a' folyó körül, mellynek főkincesit kö-szöni, mi általa' vízbehalási alkalom 's veszély is növe-kendik; más részről nem lehet e' teljes joggal félni, hogy a' lakosok szaporodásával a' szerencsétlenség, kétségbeesés, 's bűn, mint minden nagyobb város hű követője, nálunk is terjedni fog, sokat öngyilkolásra, nevezetesen vízbehalásra is ösztönözvén. Midőn tehát az előadottnál fogva minmagunkat 's szeretteinket víz-behalás veszélye olly gyakorta fenyeget, már az önfentartás ösztöne is vezethetne: olly intézkedések életbe-hozására, mellyek az emberéletet az érintett veszélytől — mennyiben lehetséges — mentesítnek, 's mellyek más részről veszélyes pillanatban a' kockázatottélet meg-mentésére legsebesb 's czélszerűbb segedelem nyujta-nának. Szóval: az ikerváros lakosainak önmaguk 's csalá-djaik iránti legszebb ötelessége, — kevés kiadást nem kimélvén — vízveszélyelleni mentőintézetet alapítani. Hogy Budapest lakosai e' részről Amsterdam, Bécs, Hamburg, London emberbaráti példáit követendik, — annyival inkább is hiszszük, mivel ök minden efféle jó-tékony intézetet legnagyobb lelkeséggel segítnek elő. Azonban, vízveszély elleni mentőintézet alakítására irány-zott törekvésünk, még az önfentartásnál nagyobb czélo-kat segítnek elő, mert általa: 1) Hazánkknak azt ment-jük és tartjuk meg, mi neki — ha a' dús természet kin-cseit használni akarja — legszükségesebb, t. i. az em-beri életet, 's pedig nem a' betegést vagy snylódót, ha-nem többnyire a' teljes egészességét és legjobb korbé it. — 2) Hazánk többi városainak, mellyek virágzó állapo-tukat szinte úgy, mint mi, a' Dunának köszönik, min-tául szolgálandunk, hasonló jótékony intézet-alakítás-ra buzdítván őket. A' budapesti királyi orvosegyesület kötelességül tűzte ki magának, ezen fölhívással figyel-meztetni ikervárosunk lakosait: egy, a' vízveszélyelleni mentesítő intézet alakításának szükségére; továbbá szándoka következő tagjai közbejárultával az illyes in-tézet alakítását tanácsadólag elősegíteni is. Ezen ta-gok: dr. Cziegler Buda város főorvosa, dr. Eckstein, dr. Flór kórházi főorvos, dr. Fromhold, dr. Grosz Fe-rencz Leopold külváros főorvosa, dr. Havas Tolname-

gye volt rend-fens. nádorur-ső főorvosa voston profes-sa, dr. Scho-mekkorház i-sze, dr. Wág-egyszersmin-segedelemre-séggel ajánl-vázlatát eze-eső a' viz-pedig a' már-Hogy a' víz-sék, minden-azon körülm-nevezetesen-meretesek l-lyek történe-lásra alkalm-rülmények a-'s magos pa-3) a' könnyi-kokkali hajó-gyetlen hajó-végbevitt kü-sás, be-és-azon veszély-dalon 's a' j-behaláshoz-kép csesere-fulasztás. — elősorolt ve-rittassék, v-kadályoztas-melly szeri-mint a' már-laki minden-ben létező-része, t. i. is föléleszt-Duna két p-öröket fölál-befolyásán-nyosabb ez-kik hosszas-sággal műk-tal sem ves-jócskakkal-lyek a' víz-gesek milly-gék horgon-nyü deszká-nek lakhely-menedékeü-ből kihuzot-olly helyre-nyen végbe-holt fölébr-deg 's vizes-'s a' hiányz-előbb vissz-lenne, ha a-azonban ha-tés végett h-deg 's viz-rűen fölme-hívott közü-többi fölébr-leni. A' vi-szükséges-fogják, nem-lakhelyeik-dicséretet-'s sentartá-'s nagyság-intézet rés-részről nem-pedig a' k-vissza nem-röhöz képe-teni. A' fe-mentőháza-2 frt, 240-4 festett ág-szék 16 fr-rőf vászon

gye volt rendes most tiszteletbeli főorvosa, dr. Jankovich fens. nádorunk udv. orvosa, dr. Piseovich Pestváros első főorvosa 's sz. Rókus kórházi igazgató, dr. Sauer orvostan professora, dr. Schmidt Pestmegye első főorvosa, dr. Schoepf az orvostan r. k. professora 's a' gyermekkórház igazgatója, dr. Tessényi Pestmegye fősebése, dr. Wágner. Végre az egyesület valamennyi tag-egyszersmind az intézetnél bármily szükséges orvosi segedelemre minden jutalom nélkül legnagyobb készséggel ajánlkoznak. A' terv szerint, melynek rövid vázlatát ezennel előterjesztjük, az intézet célja kettős: első a' vízbehalás veszélyének megelőzése, másik pedig a' már veszélyesített élet lehetséges megmentése. Hogy a' vízbehalás veszélye sikeresen megelőzhető, mindenek előtt nélkülözhetlenül szükséges, hogy azon körülmények, melyek ezen veszélyt általánosan, nevezetesen pedig Budapesten előidézik, pontosan ismereteseleg legyenek. Ezen körülmények közül némelyek történet, mások szántsándék által annak vízbehalásra alkalmat. Történet követező körülmények adnak vízbehalásra alkalmat: 1) a' védtelen 's magos partokról lecsúszás; 2) az úzás és fürdés; 3) a' könnyű, rozsz vagy fölösleg terhelt hajók, csónakokkai hajózás, szélvész vagy vízár alkalmával 's ügyetlen hajósok segedelmevel; 4) a' Dunán 's partjain végbevittkülönféle munkálatok, ugymint halászás, mosás, be- és kirakodás, a' hidnál munkálatok 'stb.; 5) azon veszélyek, melyeket a' jégállás, főképp a' budai oldalon 's a' jégmenés okoz. A' készakarattól függő vízbehaláshoz tartozik: 1) vízbehalási öngyilkolás; 2) főképp csecsemőknél okoztatni szokott erőszakolt vízbehalás. — Ezen mentőintézet főgondja leendő, hogy az elősorolt veszélyes körülmények káros befolyása elhárítható, vagy legalább, mennyiben lehetséges, megakadályoztassék; mert itt is kiválággal azontét valósága, mely szerint könnyebb szerencsétlenséget megelőzni, mint a' már bekövetkezett elhárítani. Ha azonban valaki minden fölgyázás mellett is vízbehalás veszélyében léteznék, akkor a' mentő intézet céljának második része, t. i. a' szoros értelemben vett életmentés, vagy is fölélesztés jó gyakorlatba. Erre nézve szükséges a' Duna két partján, főleg az élénkebb helyeken, különös öröket föllállítani, kik az érintett veszélyes körülmények befolyásának gátlására is alkalmazhatók. Legzélirányosabb ezen öröket a' hajósok rendéből választani, kik hosszas gyakorlat által a' víz körül teljes biztonsággal működnek, 's lelki jelenlétüket véletlen eset által sem veszítik el könnyen. Ezen örök szükséges hajócskákkal 's ollyas segéd eszközökkel ellátandók, melyek a' vízbeestek fölkeresésére 's kihuzására szükségesek millyenek p. o. az ivalaku kutasz, a' vasmacskaféle horgony, a' fagolyóval ellátott kötél, erősebb könnyű deszkával, 'stb. Végre szükségesek még az öröknek lakhelyül 's a' vízből kihuzott szerencsétlenek első menedékeül a' Duna partjain építendő házacskák. A' vízből kihuzott szerencsétlen személy könnyű saroglyán olly helyre vitetik, hol rajta az ébresztő kísérletek könnyen végbevihetők. Mivel azonban a' vízbehaladott színholt fölébresztésének első föltétele abban áll, hogy hideg 's vizes ruhától minél hamarabb megszabadíttassék, 's a' hiányzó testi me'eg külső alkalmazás által mentő-előbb visszapótlottassék, minden esetre legzéliszerűbb lenne, ha a' vízbehalat a' legközelebbi házba vihetnék, azonban ha azt eszközölni nem lehetne, azt fölébresztés végett az örházba kellene vitetni. Mig aztán itt a' hideg 's vizes ruhák leszedetnek, 's a' színholt czélszerűen fölmelegíttetik, addig már egyik vagy másik a' meghívott közül megjelenend, ez fogja természetesen az utóbbi fölébresztési kísérleteket tudománya szerint vezérelni. A' vízbehalat körüli segedelem fölserkentésére szükséges mindazoknak, kika' szerencsétlent vízből kifogják, nem kevésbbé azoknak is, kik azt közelre eső lakhelyeikbe örömost befogadják, jutalmat 's nyilvános dícséretet határozni. Az illyes mentőintézet alapítására 's fenntartására szükséges kiadások az intézet terjedése 's nagysága szerint különböznek. Mi itt egy olly mentőintézet részletezett kiadását soroljuk elő, mely egy részről nem csekély erdevénynevet biztat, más részről pedig a' kiadások terjedelme miatt bizonyára senkit vissza nem ijeszthet, mit azonban a' szükség 's pénzérőhöz képest könnyű leendő idővel czélszerűen kiterjeszteni. A' felállítási kiadások ugyanis lennének: 2 ör és mentőházcskák 5000 frt, 4 rézteknő 30 fontos, fontja 2 frt, 240 frt, ezekhez szükséges asztalosmunka 32 frt, 4 festett ágy 12 frt, 4 festett asztal fiókkal 20 frt, 8 szék 16 frt, 48 pokrócz 336 frt, 4 szalmazsákra 40 rőf vászon 10 frt, 8 öltönyre 40 rőf vászvet 24 frt, sza-

bómunka 16 frt, 8 lepedőre 40 rőf vászon 18 frt 20 kr, 8 feltakaróra 22 rőf vászon 9 forint 10 krajczár, 4 vánkora 8 rőf szövet 4 frt 48 kr, ezekben lószőr 8 font 1 frt 15 krral 10 frt, 8 pár harisnya 1 frt 15 krral 10 frt, 8 czinserleg vagy pohár 8 frt., 6 üredény bőrkoszorúval 90 frt, 6 vasgyertyatartó 3 frt, 6 koppautó 1 frt 30 kr, régi kopott vászon 5 frt, 24 kefe 45 frt 36 kr, 4 érvágó gerely 3 frt 20 kr, 4 érvágó vas 18 frt, 4 takaréktűzhely 200 font lakatos munkája 33 kr 110 frt, 6 vastagabb kötél 24 öles 18 krral 7 frt 12 kr., 6 vékonyabb kötél 24 öles 12 krral 4 frt 48 kr, 6 csónak evezőkkel 210 frt, összesen 6259 frt 44 kr v. cz. — Évenként kiadás lenne 12 férfiak naponként 1 frt, egy évre 4380 frt, 4 öl tűzifa fuvarral 100 frt, 2 font stearyertya 3 frt 20 kr, 15 jutalomdíj a' mentők számára 375 frt, összesen 4863 frt 20 kr. Így tehát a' budapesti királyi orvosegyesület ezen vízveszély elleni mentő intézet iránti tudományos javaslatát közrebozsátván, föladatát bevégezte; az intézet gyakorlatba való hozatalát egy nagylelkű emberbarátokból létesítendő társaságtól várja, melynek létesítésére ezen tárgy iránti tanácskozára a' testvérváros lelkes lakosait folyó évi aug. 15 ikére délelőtti 11 órára a' városi redout-terembe illőleg meghívja, 's reméli is, hogy ezen alakulandó társaság az illető hatóságok tanácsával és segedelmevel az üdvöshatású intézetet két városunk nagy hasznára létre is hozandja. — Midőn végtére a' tisztelt hirlapi szerkesztő urakat alulírtak ezen czikk közlésére megkérlik, egyszersmind a' tervezett ügyet az igen tisztelt közönség legnagyobb emberbaráti részvételébe ismételve ajánlani köteleseknek érzik magokat. Dr. Jankovich Antal, a' budapesti királyi orvosegyesület elnöke. Dr. Wágner János s. k., a' budapesti királyi orvosegyesület titoknokai. —

Igazítás. Mult számunkban „Egy kis észrevétel ezen homályos magyarázatra“ című cikkben pontos kijavítás daczára is több, bosszantásig értelemzavaró sajtóhiba található; ugyanazért ezen sorokat: „miképp csak magyar honfi lehessen földbirtok 's minden szabad földbirtok politikai jogok részese“ így kérjük olvastatni, „miképp csak magyar honfi lehessen földbirtokos“ 's minden szabad földbirtokos politikai jogok részese. „És ismét mi igen gyakran itélőlehetőségkő, előfele helyett, „előjele.“ Aztán, kigunyol... miszerint állítám, hogy honunknak „öt millio“ lakosa van“ olvast. „Kigunyol... miszerint állítám, hogy honunknak „öt millio magyar“ lakosa van;“ végre a' ** alatt, miképp ezen szavak: „illy szigorú föltét, a' nemzetiségre“ vitetnek vissza“ olv. „miképp ezen szavak: „illy szigorú föltét“ a' „nemzetiségre“ vitetnek vissza.

Szerbia.

(A' czár kívánsága.) Az orosz czár, mint Szerbia védura, törvényesnek ismeri ugyan Karagyorgyevics újabb megválasztatását 's személye iránt semmi ellentetése nincs; mindazáltal felfüggesztetni kíván minden intézkedést névszerint a' berát kihirdetetését, mindaddig, mig Vucics és Petronievics a' tartományt el nem hagyják. A' szerbektől ohajtva várt berát még sem érkezék Belgrádba, mi azt gyaníttatja, hogy ezen czári rendelet még a' berát megindítása előtt ért Konstantinápolyba. Lieven b. családját is Belgrádba várja, 's így világos, hogy ott sokáig tartózkodandik. — Sándor hg. Saffarik János újvidéki orvost, a' prágai híres Saffarik Pál József unokaöcsét a' belgrádi lyceumban physika tanítójává nevezte ki

Spanyolország.

(Seoane és Zurbano katonái elpártoltak. Madrid meghódolt. Narvaez fővezér. Lopez minister.) Seoane és Zurbano katonasága jul. 12 kőn esti 8 órakor, több napi fáradaalmas utazás után, lenyugodtak, 's hajnal előtt az első riadóra már ismét talpon voltak, 's legnagyobb készséggel indultak utnak Calatayud felé. Minden egyes közlegényt legszebb buzaalom látszék lelkesíteni, 's a' katonaság soraí közül gúnydalok harsogtak a' francziák ellen. Seoane 15 ez. gy. 's ezer lovas katonát vezérelt, 29 jól fölkészített álgyuval. Azonban jul. 22 kőn Torrejon közelében e' buzgó sereg összecsapván Narvaez hadaival, óranegyednyi tusa után tömegestül a' zendülökhöz pártolt. Seoane és Zurbano fia fogságra jutottak, az öreg Zurbano pedig maga Madridba menekült; hol a' franczia ótalom alá helyezé magát. Madrid a' kapukat azonnal föltárá Narvaez előtt, ki a' várost elfoglaltá, 's magát fővezérnek kiáltatá ki. Mendizabal tüstint megszökött, 's Esparteroval hihetőleg Gibraltárba fog hajózni. Nar-

vaez Lopez kezeibe adá a' kormányt, 's a' cortestörőgtőn összeülésre szólítá fel. Ő jelenleg 30 ezer gyalog, 's 3 ezer lovas katonát vezérel 200 álgyuval, 's így minden újabb zavargást hatályosan fojthat el. —

Törökország.

(A' birodalom éjszaki határának bizonytalansága. Tunisi kérdés.) Ausztriai követ Stürmer gr. jul. 10 én 9 napi utazása után érkezett Konstantinápolyba 's másnap a' porta tolmácsa szokás szerint udvarolt nála. Jul. 6 án Butenieff és Titoff audientían voltak a' szultánnál, az első visszahívó, utóbbi pedig mint meghatalmazott orosz miniszter, megbízó levelet nyujtván át. Jul. 12 én az orosz követség palotájába Pétervárról futár érkezett, minek következtében Titoff azonnal a' belügyek miniszteréhez sietett 's vele több óráig tanácskozott. Gyaníttatik, hogy az érkezett sürgöny a' szerb ügyeket tárgyzaza. Mivel pedig az még jun. végén indult meg Pétervárról, valószínű, hogy benne a' megtörtént választásról még szó nincsen. Annyi mindazáltal kétségtelen, hogy a' pétervári sürgönyök ismét nagy bajba döntendik a' portát. Sőt a' porta már jelenleg is kellemetlen fájdalmakat érez, midőn éjszaki tartományra pillant, mert jóformán nem is tudhatja: meddig nyulik birodalma. Nemcsak Moldvát 's Oláhországot egészen elveszté, ugy hogy a' drinápolyi békekötés 3 ik pontja által határolt kijelölt Pruth vize bármiképp, mint határ; hanem a' Galaczon aluli Duna is megszünt már a' birodalom védvonala lenni. Az oroszok már a' Duna forkolatját is elfoglalták 's a' törökök legdélszaki ágától is mintegy 2 órányi távolságra szorítottak el. Ehez járul, hogy a' kizárólag török felsőbbség alatti tartományokban is nagyobb a' vonzalom orosz mint a' török hatalomhoz: minihogy a' vallási 's nemzeti kötelek varázsabb erővel bírnak mint a' selyemzsinórok. Jelenleg ugyan a' török állomány biztosítva van az orosz czár személyes nemeslelkűsége által minden lélekbenjáró veszélytől, hanem jövődaekidők, midőn a' körülmények egészen más fordulatot veendek. — A' szultán Riza pasát a' török hadsereg fővezérévé nevezte ki, mi hadminiszter föltötti méltóság. — Bourqueney jelenleg élénk egyezkedésben van a' portával azon táborozás miatt, melyet a' porta Tunisba szándékozott megindítani. A' porta ugyanis soha sem mondott le Algier iránti jogairól 's azért a' tunisi hadszállítvány igen kényes kérdés Török- és Franciaország közt.

Oroszország.

(A' livlandi parasztrend sorsa enyhíttetik.) Pétervárrat jul. 13 án ünnepelték a' czárné születésnapját szokott fényvel 's szertartással. A' czár aug. elején Varsóba készült indulni, 's ott léte alatt a' czárné Reval vagy Helsington tengeri fürdőben mulatand. — A' görög király Woronzof grófot, az új-orosz tartományok kormányzóját a' megváltó-rend első osztályu jeleivel ajándékozta meg azon jótékony gyámságért, melyel a' felügyelése alatti tartományokban mulató görögök iránt viselteték; a' czár pedig ezen rend elfogadtatását megengedé. — A' kelettengeri tartományok kormányzója Pahlen báró febr. óta Pétervárrat a' livlandi parasztek sorsa enyhítésén dolgozik. Olly állásba kívánják őket emelni, melyben földesuraiktól függetlenebbek legyenek 's birtokaik némi tulajdoni szint kapjanak, mit mind ekkorig nélkülöznek, ámbár ők személyeikre nézve már függetlenek. Ezen intézkedés azonban igen nehezen fog sikerülni, mivel a' föld ugyszólván egészen az igen szegény nemesség birtokában van, őket tehát attól csak amugy ukázi rövid módon nem foszthatni meg.

Külföldi elegyhír.

London. Wellington hg nagyszámu katonaságot készül Irlandban öszpontosítani. — A' tengerész minis- terség jelenté, hogy 4 hét alatt 30 sorhajót szállíthat tengerre. —

Paris. A' királyi család Eube költözött. — A' kamarák végkép befejezék ülésiket. — Joinville hg 's hg- nő Neuillybe érkeztek. —

Berlin. Németország évezredes önállóságát fényes ünnepélylyel szándék megülni. —

Bécs. Metternich hg aug. közepeig szándékozik Ischlben mulatni. Egészsége egészen helyreállott. — A' kir. ő cs. 's ap. kir. felsége is Ischlbe készül. —

Belgrád. A' kormány mostis folytatja az elfogatásokat, 's a' szerencsétlen száműzöttek nem térhetnek vissza hazájokba. —

Mexiko. A' kormány még egyszer akar békés uton alkudozni Texas meghódolása iránt, 's csak ennek sikertelensége esetén fog erőszakhoz nyulni. —

ÉRTESÍTŐ.

Gőzhajók járása.

indul: **Pestről Pozsonyba 's Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 8 órakor 's minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. —
Bécsből Pozsonyba 's Pestre szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és csütörtökön egy rakhajó. —
Pestről Zimony 's Orsova felé majus elejétől october végeig, hajnalkor hetenkint kétszer (vasárnap és csütörtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, **Mohács** és **Eszék** felé minden pénteken egy utasi gőzös; végre **Zimony** és **Drenkova** felé minden vasárnap és csütörtökön, az aludnára mindenkor regg. 4 órakor. E' fölött **Pozsony** és **Bécs** közt mindennap megfordul **Bécs** nevű gőzös.
 Érkezik: **Pestről Bécsbe** 's viszont mindennap; **Orsova** és **Zimonyból Pestre** minden vasárnap és csütörtökön.

Lóárverés.

Somogy megyei Lengyel-Tóti gazdasági tisztsége, a Nagy-Kanizsa 's Pest közti országos postauton, Öreg-Lak és Szőlös-Györök között, jelenti, hogy f. évi aug. 28-dikán gróf **Festetics Miklós** ménese, mellyben találhatik: 4 credeti angol telivér csődör, 60 anyakancza 's ezek közt 12 telivér, a' többi pedig mind félvér, 's angol és arab származású; továbbá: 1, 2, 3 's 4 éves csikók, mik közt több telivér csődör és kancza, hámban 's nyereg alatt használhatók, — árverés utján a' legtöbbet ígérőknek eladatnak. E' kitűnő jelességű lovak dícséretére valamit mondanunk fölösleg, elég legyen annyit említünk, hogy a' pesti, pozsonyi, hetesi, bécsi 'sat. versenyek legjelesb pályázói többnyire ezen ménesbeli lovak voltak. 5—6

Eggenberger József 's fia könyvkereskedésében kapható:

„Tisztujítás“

a' magyar tudós társaság által 100 arany-nyal jutalmazott vigjáték 4 felev.

Irta

Nagy Ignác.
Arakét ezüst huszas. 2—3.

Lakási jelentés.

Alulírtak szállása és foglalatossági helye a' schematikusokban és kalendáriumban hibásan lévén nyomtatva, törtenhető tévedés elhárítására, hírül adatik: hogy **Bécsben, Landstrasse nevű külsővárosban, Waaggasse utcában 514. szám alatt, az első udvarban, első lépcsőn, a harmadik emeletben legyen.** Légrády Imre, hites ügyvéd a' főmélt. m. k. udv. kanczél, hites udv. agens, és t. ns Bihar vármegyének bírja. 1—3.

Repczeolaj-szállítás.

A' kir. főkamragróthivatal rendeléséből Selmezen, 2000 fontnyi tisztán lehozott vetemény-repczeolaj, aerarialis kellekül. Selmezeze szállítandó; mire nézve szerdán e' f. évi aug. 23-kán regg. 10 órakor a' kir. bányatermékek árubizománycsónánál, Kappel Fridrik úrnál, Pesten, bányanyutezában árcsökkenés fog tartatni, 's a' legkevesebért elfogadóknak átengedtetni, hol is a' kölesönös föltételek megtekinthetők. 1—3.

Jelentés.

Miután névezimem alatt sok utánzott balzsam árultatik, csak azt jelentem, hogy valódi Seehofer-balzsam **Budán** csupán Boor Henrik Magyarhoz' címzett postátókereskedésében, vizivárosi fő utca 214. sz. házában kapható, nagy és kisebb mennyiségben is, apró üvegekben, nagyobb mennyiségek vételekor még tetemes lerovás is gyakoroltatván Pozsony aug. 1-jén 1843, Seehofer Pál és fia

Hirdetés.

T. ns esztergomgyei bécsi országuton fekvő Táth helységhez tartozó szőlőhegyen f. hó 17-én regg. 9 órakor árverés szerint mintegy 30 db kisebb nagyobb egymint: 15, 20, 30, 40, 50 akós összesen 600 akóra való vas-abroncsos csinos készületű hordó, készpénz fizetés mellett eladandó leszen. A' venni szándékozók kitűzött időre és helyre illendően meghivatnak. Kelt Tokodon augusztus 24-dikán 1843. 1—3.

Jelentés.

T. Mácsai urad. tisztség közhírre téteti; mikép f. évi aug. 27-kén aradmegyei Mácsa helységben árverés utján 50 darab tel. 's fél angol 's arab verű ló, neveztesen: 5 dar. párip., 20 d. anyakancza, 8 d. 1 éves 11 három éves, és 6 két éves, melly közt 2 csődör és mind kötőfekre állított csikók. Továbbá: 1200 dar. anyabirka, 425 d. hizott ürü, 10 dar. tehén, ugyanannyi 4 éves üsző, és 4 bika a' többet ígérőknek eladatni fognak, a' t. cz. venni szándékozók az urad. lakba, illendően elvárataknak, e' eve tudatva, hogy a' teljes biztosítékú egyedeknek kötelezvényeit is, az urad. pénztár készpénz gyanánt tekinten. — Kelt Mácsán 1843 jul. 29-kén. 1—3

Ló-árverés

Nógrádmegyében Losoneztól fél órányira fekvő Lazi puszán t. Beniczky Lajos ur angol és arab telivér ménektől származott ménesbeli lovak f. évi sept. 12. regg. 9 órakor tartandó árverés mellett a' többet ígérőknek el fognak adatni u. m.

- 1) Spüinterbar telivér hágo mén apja Spüinterbar, anyja Sade, m. Hunyady József gr. ur nevelése arany pej 14 éves 15 1/2 markos.
- 2) Freewill angol telivér apja Freewill, anyja Meannon szintén a' t. gróf ur nevelése, pej jegy nélkül 3 éves 15 3/4 m.
- 3) 6 db. öt és négy éves fél és sok verű kitanított háias lovak.
- 4) 14 anya-kancza, részint magyar faj angol és arab félvérek, kettősben és négyesben hámozható, 's nagyobb részt meghágtatva.
- 5) 20 db. 3, 2, 1 éves és idei kancza csikó.
- 6) 5 db 3 éves herélt csikó.
- 7) 9 db 3, 2, és 1 éves mén csikók, mind fél és sok véreűk arab és angol származású, összesen 56 darab. Az árverésre megjelenedők biztosítatnak, hogy itt kített lovak teljes számban árverés alá fognak bocsáttatni. 4—6.

Ló-árverés.

Mélt. Hunyady József gr. gazdaságigazgatói hivatala közhíral adja, hogy f. évi augusztus 14-kén délelőti 9 órakor kezdvén Mező keszi Ürményhez közel levő pusztán Nyitra megyében mintegy 80 darab ménesbeli ló 's közötté több tiszta angol telivér, a' többet ígérőknek kész fizetés mellett eladatni fog. Ürmény jul 9. 1843. 4—5.

Sz. kir. Debreczen városa részéről közhírré tétetik: hogy azon városi közöns. épület, melly több év előtt játékszínül szolgált 's melly Czeglédutca szegletén

levén homlokzatával a' piacra, egyik oldalával pedig az új város háza neze, felsőbb helyben hagyással f. évi aug. 11-én a' város gazdai hivatal szobájában tartandó nyilvános árverés utján a' többet ígérőknek örök áron el fog adatni. 2—3

Haszonbérleti árverés.

Tek. Pest megyében nem messze Pesttől fekvő 's a' fels. cs. kir. család jószág ráczkevi urad. tartozó gazd. épületekkel ellátott 2880 holdból álló Szunyogi pusztá f. 1843. sz. Mihály napj kezdve 6 egymástáni eszt. f. évi aug. hó 24-én a' promontoriumi főtisztí hivat. regg. órákban tartandó nyilvános árverés utján, felsőbb helyben hagyás fentartása mellett haszonbérbe kiadandó.

A' bérleti szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva a' fenn kített időre 's helyre hivatalosak, a' hol is a' bérleti feltételek előképen megtekinthetők. Kelt Promontóriban Julius hó 20-dikán 1843 3—3.

Haszonbérleti árverés.

Tek. Pest megyében nem messze Pesttől fekvő 's a' fels. cs. királyi család jószág ráczkevi urad. tartozó 's gazdasági épületekkel ellátott circa 1939 holdból álló kis adacsi, 10,293 holdb. álló alsó adacsi, 4059 holdb. álló közép adacsi, pusztarész 1844k év apr. 24. kezdve 6 egymástáni eszt. f. évi aug. hó 24. a' promontoriumi főtisztí hiv. regg. órákban tartandó nyilvános árverés utján, felsőbb helyben hagyás fentartása mellett, haszonbérbe kiadandó. A' bérleti szándékozók szükséges bánatpénzzel ellátva a' fen kített időre 's helyre hivatalosak, a' hol is a' bérleti feltételek előképen megtekinthetők. Kelt Promontóriban Julius hó 20-án 1843 3—3.

Hirdetés.

A' nmgm. kir. udv. kincstár tanácsa kegyes rendelésénél fogva a' k. koronai és szabados tisztánimeni kerület tanácsa részéről közhírré tétetik: hogy a' most érintett kerületben keblezett Mohol és Petrovoszello helységben, ugy szinte az ó becei külső koresmában vagy is esárdában a' bor és pályinkaméresi. — O-Béce, Ada és Szentá mezővárosok országos vásáraikban pedig a' helypénzszedési — továbbá O-Béce és O-Kanizsa mezővárosokban, ugy szinte Földvár és Petrovoszello helységeiben a' husvágási, — annakutána Ada, Szentá és O-Kanizsa mvsokban, valamint is sz. Tamás, Turia, Földvár, Petrovoszello, Mohol és Mártonos helységeiben a' kozarai, vagy is ősi hónapokban ürü, juh és bárányhus vágási, — és az egész kerületben a' nádályfogási jogok — végre ó becei határban gyakorlandó tiszai halászat f. e. aug. 16-án O-Béce mezővárosban a' ker. tan. épületben regg. órákban tartandó nyilvános árverés utján — jelesen az utóbb érintett tiszai halászatí jog 2, a' többi elősorolt haszonvételek pedig 3 egymástáni f. évi november 15-ó napjától elejét veendő évre haszonbérbe adatni fognak; mire nézve mindazok, kik abbéli haszonvételek iránti árverésekhez hozzájárulni kívánnak, kötelesek leendnek, árverés alkalmával vagyonaik állapotját hiteles oklevelekkel bemutatni, és a' kibérleendő haszonvételekhez arányzott bánatpénzt letenni — a' többi szerződési föltételek a' kerületi jegyzői hivatalnál meg az árverés előtt akármikor megtekinthetők. 3—3.

A' nm. m. kir. udv. kamra rendeletéből közhírré tétetik, hogy a' magy. k. kamarai és koronai uradalmak ez évi juh- és háránygyapju természetvénye, bérmenten részint O-Budára, részint Pestre szállítatván, eladásra állítatik ki, és pedig:

- 1) az ó-budai koronai urodalomból mintegy 39 mázsa juh- és 5 mázsa báránygyapju;
- 2) a' diósgyőri koronai urodalomból mintegy 50 mázsa juh- és 3 mázs. báránygyapju; végra
- 3) a' bácsi kamarai juhászatokból, jelesül: Pusztá-Kula, Kis-Szapár és Béláról 150 mázsa juh- és 12 mázs. báránygyapju.

Venni kívánók oda utasítatnak, hogy határozott 's világos számokkal kifejezett ajánlatokat, s jótékezőleg aláírva és lepecsételve, vagy minden külön uradalom gyapjára nézve külön, v. pedig az egész mennyiségre nézve együttvéve, legkésőbbén f. 1843-iki aug. 28-ig és pedig regg. 12 óráig, a' m. k. ud. kam. elnökséghez küldjék be Budára; ezen ajánlatokhoz kell egyszerűs mind esatolni a' budai k. kamarai főpénztár, vagy pesti kir. sóhivatal az iránti bizonyítványát, hogy a' bánatpénz azon két hely egyikén vagy képzében, vagy statusapirokkal, keletbeesők szerint számítva, lefizetteték, foljegyeztetvén egyszerűs mind az ajánlattevőnek szállása. Áll pedig e' bánatpénz az ó-budai gyapjura 400, a' diósgyőrire 500, a' bácskaiakra nézve pedig 1600 pgó forintból.

Az ajánlatok fölbontása a' fennevezett 1843-ki augusztus 28-kán délben 12 órakor menend véghez az erre meg-

bizott választmány előtt, 's a' legtöbbet ígérővel a' szerződés, a' nm. magy. kir. udv. kamra jóváhagyása fentartása mellett, azonnal meg is köttetik; a' többi árverők ellenben lefizetett bánatpénzöket azonnal visszakapják.

Ajánlatok, mellyek a' fonebbi határidőn túl érkeznek, vagy a' közlött föltételeknek nem felelnek meg, tekintetbe vétel nélkül fognak visszautasítatni. — Az ó-budai urodalmi gyapju az ó-budai tisztartói hivatal udvarán van lerakva, a' diósgyőri és bácskai pedig a' pesti kir. sóhivatalnál, hol azt 1843-ki aug. 20-kától kezdve, az árverés napjaig mindenki megtekintheti.

A' legtöbbet ígérő, a' szerződés aláírásakor a' bánatpénzt az összes vételár 25 petjeig tartozik azonnal kiegészíteni, melly összeg ováspénznek tekintetik 's a' gyapju elvitetésekor, mellynek 1843. sept. 15-ig mulhatlanul meg kell történni, a' fizetés kiegészítéséhez számítottatik.

Egyébiránt megjegyeztetik, hogy csak két petnyi rámerés engedtetik meg, 's hogy a' gyapjuszakokat a' megszerzési áron tartozik átvenni a' vevő, megengedetvén azonban neki, hogy a' gyapjút, elvitetése előtt valamely ó-budai gazdasági vagy pesti sóházi tiszt jelenlétben megmászálthassa.

Budán, jul. 26-kán 1843. 2—3

A' nm. magyar kir. udv. kamra rendeletéből ezennel közhírré tétetik, hogy f. évi aug. 25. 's 26-kán, szokott délelőti és délutáni órákban a' Buda fővárostól 3/4 órányira fekvő Budaörs koronai helységben 450 darab anyajuh, 91 darab két esztendő hágókos és 200 darab két esztendő ürü, mind nemes spanyol fajból, nyilvános árverés utján, készpénz fizetés mellett, a' legtöbbet ígérőknek eladatni fognak, mire a' venni kívánók ezennel meghivatnak. 2—3

A' nagyméltóságú m. k. udvari kamara részéről ezennel közhírré tétetik: hogy folyó évi augusztus 17-kén és következő napokon reggeli 9 órakor Budán a' kincstári épületben néhai báró Malonyay János magvaszakadtával a' királyi fiscusra szállott, 's nemes Heves 's külső Szolnok vármegyében keblezett tiszta-vasáryi pusztá negyedrész, és Balla egész pusztá, akár külön, akár pedig mind a' két nevezett jószág együtt, jövő 1844-iki évi szent-György hó 24-kétől számítandó három egyémet követő évre nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adatni.

Mire nézve a' bérleti 's az árverésre megjelenni szándékozók ezennel meghivatnak; hogy a' fennevezett mind két jószágra nézve összesen véve 800, különösen véve pedig 400 pengő forint bánatpénzzel ellátva személyesen, vagy törvényes meghatalmazottjaik 's képviselőik által megjelenni, vagy írásban teendő 's ha-onlóan a' fen kijelett bánatpénzzel ellátott ajánlataikat a' fen kítűzött árverést megelőző napon de minden esetre a' legközelebb bekövetkező augusztus 17-ik napja reggeli 9 óráig a' nagyméltóságú m. k. udvari kamara elnökségének benyújtani elne mulasztásák. — Az árverési és haszonbérleti feltételek Budán a' kamarai számvevő hivatalnál valamint O-Budán is a' kamarai főtisztivatalnál láthatók. 2—3